

Wizyta w Instytucie Techniki Kryminalistycznej Bundeskriminalamt w Wiesbaden (Niemcy)

W styczniu 2006 r. dyrektor CLK KGP insp. dr inż. Andrzej Filewicz wraz z pracownikiem Wydziału Organizacji i Postępu Naukowego CLK KGP mgr Agnieszką Łukomską przebywał z oficjalną wizytą w Instytucie Techniki Kryminalistycznej (KTI) przy Federalnym Biurze Kryminalnym (BKA) w Wiesbaden. W trakcie przedstawiciele CLK KGP poznali się z organizacją KTI w strukturach Bundeskriminalamt, funkcjonowaniem oraz wyposażeniem poszczególnych pracowników badań kryminalistycznych, metodyką badań oraz tematami prac badawczo-rozwojowych na szczeblu

tu, że Niemcy są państwem federalnym, składającym się z landów (krajów związkowych) o wyraźnej odrębności legislacyjnej. Będąc biurem Federalnego Urzędu Kryminalnego, KTI pełni funkcję koordynatora działań krajowych, przekazując różne zalecenia, np. dotyczące uregulowań prawnych w sprawie badań genetycznych i procesu kontroli jakości na corocznych zebraniach z udziałem kadry kierowniczej Landeskriminalamt. W skali kraju Instytut jest odpowiedzialny m.in. za kształcenie kadr, zwłaszcza w dziedzinie kryminalistyki i daktyloskopii, doradztwo naukowe,

dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości nieodpłatnych ekspertyz, które odznaczają się wysokim stopniem skomplikowania, w sprawach o dużym znaczeniu polityczno-społecznym. Pracę ekspertów wspomagają liczne zbiory i kartoteki kryminalistyczne wykorzystywane w realizacji ekspertyz, np. zbiór samochodowych powłok lakierniczych EUCAP czy automatyczny system identyfikacji pisma ręcznego FISH. Należy podkreślić, że – inaczej niż ma to miejsce w Polsce – centralne bazy danych AFIS (daktyloskopia) czy DNA (genetyka) zarówno organizacyjnie, jak i fizycznie zostały wyodrębnione ze struktur laboratorium i mieszczą się w Biurze CID (identyfikacja osobowa) BKA. Decyzja ta jest zgodna z krajowym prawem o ochronie danych osobowych, a także wynika z konieczności oddzielenia sfery działań policyjnych od kryminalistyki.

Prawidłowe funkcjonowanie instytutu KTI ma wspomóc akredytacja, wprowadzana stopniowo do wszystkich dyscyplin kryminalistycznych. Zakończenie procedury akredytacyjnej jest przewidywane na koniec 2006 r.

W Instytucie Techniki Kryminalistycznej jest zatrudnionych blisko 300 osób, głównie pracowników cywilnych ze stopniem naukowym, reprezentujących 60 dyscyplin kryminalistycznych. Rocznie wykonuje się ok. 10 000 ekspertyz, 25 projektów badawczych oraz wydaje 60 publikacji naukowych. Eksperci korzystają z 40 zbiorów i kartotek kryminalistycznych oraz 620 programów specjalistycznych. Roczny budżet KTI wynosi 24,5 mln euro i jest przeznaczony tylko na koszty materiałowe,

krajowym i unijnym. Spotkanie było również poświęcone omówieniu kierunków dalszej współpracy i dziedzin, w ramach których nastąpi wymiana ekspertów.

Instytut Techniki Kryminalistycznej (KTI) przy BKA stanowi jedno z kilkunastu niezależnych od siebie laboratoriów kryminalistycznych w Niemczech. Suwerenność ta wynika z fak-

opracowywanie metodyki badań z wykorzystaniem najnowszych rozwiązań technologicznych, testowanie sprzętu, wprowadzanie nowych procedur czy udzielanie wsparcia technicznego innym służbom w kraju i za granicą w przypadku katastrof masowych (np. tsunami).

Jedną z podstawowych sfer działalności Instytutu jest wykonawstwo

sprzętowe i analityczne, z wyłączeniem wydatków osobowych.

W trakcie wizyty delegacja polska zapoznała się z następującymi pracownikami: badań szkieł i lakierów, centralną pracownią chemii nieorganicznej oraz skaningowej mikroskopii elektronowej, badań DNA, badań pisma ręcznego, badań nośników elektronicznych i cyfrowych, badań pozostałości powystrzałowych (GSR), oraz zespołem ds. kontroli jakości. Eksperci niemieccy podkreślili znaczenie stałego przekazywania próbek powłok lakierniczych do bazy danych lakierów samochodowych EU-CAP przez kraje, które podpisały list intencyjny (m.in. Polskę). W dziedzinie badania szkieł zaprezentowano nową metodę badawczą do ilościowego oznaczania pierwiastków w próbkach szkieł typu float – LA-ICP-MS. Pionierską publikację naukową na ten temat (projekt badawczy NITE Crime) przekazano CLK KGP.

Obie strony – polska i niemiecka – omówiły kierunki rozwoju badań genetycznych w najbliższej przyszłości, konieczność opracowania metodyki

badania śladów bardzo zdegradowanych, pożytki płynące ze współpracy na szczeblu międzynarodowym w grupach EDNAP, ENFSI i SWAG-DAM.

Na prośbę strony polskiej eksperci BKA dokładnie omówili procedurę identyfikacji pisma ręcznego za pomocą zautomatyzowanego systemu FISH. System działa na zasadzie podobnej do systemu AFIS: próbki pisma ręcznego w postaci dokumentu są skanowane do komputera, a następnie poddawane analizie przez operatora (zaznaczenie 7 cech charakterystycznych, dokonanie pomiarów znaków, kąta nachylenia itp.). Po dokonaniu tych czynności system automatycznie dokonuje przeszukania zbiorów i wytypowania tzw. trafienia, czyli wzoru pisma ręcznego o najbardziej zbliżonym algorytmie. Pozyskanie tego systemu i stworzenie polskiej bazy danych znacznie usprawniłoby pracę polskich ekspertów, zwłaszcza podczas identyfikacji autorów anonimów, listów z pogrozkami, notatek z ostrzeżeniami o planowanych zamachach terrorystycznych.

Podsumowując wizytę, skoncentrowano się na tematyce wspólnych przedsięwzięć, np. Twinningu. Strony potwierdziły zainteresowanie dalszym rozwojem wszechstronnej współpracy, zapewniając o wzajemnym wsparciu. Ustalono, że wzajemne wizyty ekspertów są konieczne nie tylko z uwagi na wymianę doświadczeń i poznanie nowych metod, ale również na zmianę podejścia do wykonywanych ekspertyz i podjęcie wspólnych wysiłków zmierzających do zapewnienia większego bezpieczeństwa w Unii Europejskiej. Wskazano na możliwość intensyfikacji współpracy (organizacja stażów roboczych dla polskich ekspertów) w następujących dziedzinach: GSR, badania pisma ręcznego (zapoznanie się z systemem FISH) oraz badania szkieł i lakierów. Strona niemiecka zaproponowała również rozważenie możliwości odbycia krótkich staży roboczych przez młodych ekspertów przyjmowanych do pracy w KTI, które odbywałyby się w CLK KGP, co zostało przyjęte z zainteresowaniem.

Agnieszka Łukomska

Informujemy, że w tym roku ukaże się pozycja pt. „Przewodnik po metodach wizualizacji śladów daktyloskopijnych” – pierwsze w polskiej kryminalistyce całościowe opracowanie problematyki i metod ujawniania śladów linii papilarnych metodami laboratoryjnymi.

